

בל מקדש שביעי בראוי לו, בל שומר שבת ברת מחללו

בסד

טייערע אידן שומרי שבת!

היות זבשבוע שעבר, יפה השיבו על השמונה הטעמים שמצאו - לאחרי רוב יגיעה ועמילות - עד האוסרים, לפרש למה רוב מנין ורוב בנין של 150 רבנים, דיינים, אדמו"רים, ראשי ישיבות, מגידי שיעורים, אסרו לטלטל על ידי העירוב בברוקלין (מי שלא ראה עדיין את הפאסקעוויל עם השמונה שרצים שלהם, יכול למצאו גם עכשיו תלוי על הקיר בביהמ"ד הגדול דק"ק בני משה דחסידי מעזטיבוזש, על יד המכתב של Concerned Mother הידוע לשמצה, אשר בגללה ניתוספו ב"ה מאז מידי שבת בשבתו עוד ועוד מאות ומאות מטלטלות ועגלות בבארא פארק). אלא שעדיין מקום הניחו לנו המשיבים, להתגדר ולהוסיף עליהם כדי לגלות פרצופם האמיתי של בת האוסרים, וכדלהלן:

הם המציאו רשימה של רבנים כאילו דעתם היה שגם היום, בהמעמד ומצב של בארא פארק, לא יועיל העירוב כלל להתיר הטלטול. והגנו לעבור על שמותיהם, אחת לאחת.

הגה"ק מסאקמאר זצוק"ל פסק להדיא דאף פה בארה"ב לא נשתנה הדין דלית לן רשות הרבים, לא במאנהעמען ולא בברוקלין (פסקי דברי יואל, ועוד. ואין על זה שום חולק שכך היתה דעתו הקדושה, ורק לענין אם טוב לעשותו מתחילה, יש ערות המכחישות זה את זה. וגם נעשה מעשה-רב על פיו ובהוראתו, בוילאמסבורג, בכל שנה בשבת חוה"מ סוכות).

הגאון ר' אהרן קאטלער זצ"ל אסר עשיית עירובין במאנהעמען, אבל לא דן כלל על ברוקלין (כמפורש להדיא בשו"ת אגרות משה חלק יו"ד ג' סימן קסב ד"ה הגה התשובה).

הגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל, מכאר להדיא דעתו, שאסר לתקן עירובין בעיר שדרים בה 3 מיליאן תושבים בשטח של י"ב מיל על י"ב מיל מרובע. והיות שהיום ברור בלי שום ספק שאין בברוקלין 3 מיליאן תושבים, וגם שבכל יום יוצאים מברוקלין לעבודה הרבה יותר מהנכנסים, הרי שלשיטתו מהני תיקון עירובין בברוקלין להתיר הטלטול. וכיותר, שכבר נתברר בבירור גמור ע"י גדולי הרבנים שכדיום ישנם מחיצות גמורות עפ"י תורה, שנעשו בידי אדם, אשר בזמנו כתב הגרמ"פ ש"מחיצות סביב ברוקלין, כפי הידיעה שעד עתה אינו כן, וזהו אפשר לברר" (שו"ת אגרות משה חלק או"ח ה' סימן כח), מזה גופא מוכח דעתו, שאם יתברר הדבר שנשתנה מצב המחיצות, יהא פותר לטלטל.

הגאון ר' יעקב קאמינצקי זצ"ל תיקן בעצמו עירוב בעיר מאראנטא הגדולה.

הרה"ג ר' חיים ביק ז"ל - זכותו עומדת לעד, כי הוא היה הראש והראשון שהציע לוועד הרבנים דנוא יארק לתקן עירוב במאנהעמען (עיי' בקונטרס "מאז ומקדם" הערה 62 שהעתיקו מירחון "המסילה" שנה ז' אייר-תמוז תש"ב).

כ"ק אדמו"ר מסאקמאר שליט"א הסכים להיתר, והאציל מברכתו הטחורה על עשיית העירוב בבארא פארק (כנשמע היטב וברור על המעיפ בביקור הרשמי בהיכלו על ידי הגה"צ מסערדאהעלי שליט"א, עם אחיו הגה"צ נאב"ד

קהל עדת יראים וויען שליט"א. באמרו, הלא גם בעיר "סיגוט" היה עירוב, והאנטיסעמיטען קרעוהו מפעם לפעם והיו צריכים לתקנו תמיד).

הגאונים הנדיקים מוואוידיסלאב, מנירבאטור, מדעברעצין, מטארטיקוב, מקראסנא, ממאטערסדארף, מפריימאן וכו' וכו', כולם חששו על המכשולות "העתידות", אבל לדעת כולם, באופן שכבר נעשה עירוב, בודאי ע"פ דין מועיל להתיר בו הטלטול בשבת אף לכתחילה (ואפילו רב האי גאון מוואלאווע שליט"א אינו מכחיש זאת, וכבר הודה בפני רב אחד, שבענין "בעל הארבער", מעולם לא שמע זאת מפי הגה"ק מסאקמאר זי"ע בעצמו).

כ"ק אדמו"ר מפאפא זצ"ל, ידוע שכל ימים השתוקק ודרש בכל כוחו לתקן עירוב בוואלאמסבורג (וכן רואים להדיא מספרו שו"ת ויען יוסף, וכמו כן כתב מכתב מיוחד לזרז תיקון העירוב שם).

הגה"צ משארמאש זצ"ל (כנ"ל במכתבו).

כ"ק אדמו"ר מבאבוב שליט"א (השי"ת יחזקהו וירפאהו) הצטער מאד על חתימתו המעושה נגד העירוב (שנאנס ע"י הרב משה ביק ז"ל, כידוע ומפורסם), וכמה פעמים ביטא את צערו על זה בפני מקורביו.

הרי שמכל 150 רבנים דיינים, אדמורי"ם, ראשי ישיבות, ומגידי שיעורים שלהם, לא נותר מהם אלא אחד בלבד. כי הנה אמת ונכון הדבר, שהרה"ג הנערץ והנקדש הרב ביק ז"ל הפריז להחמיר בנוגע לעירובין יותר מכל בני דורו ודורות הקודמים, בב' יסודות: א) שאסר לתקן עירובין אפילו בעיירות קטנות שאין בהם ששים רבוא, כי מזה נצמח ה"פירצה" לתקן עירובין בעיירות הגדולות. ב) שבברוקלין ישנם הרבה יותר מ-3 מיליאן תושבים, כי לדעתו: "איז ברוקלין א שטאט וואס איז דא 4 מיליאן מענטשן וואוינען דארטן, און יעדען טאג קומען אריין פון אנדערע שטעט א מיליאן מענטשן, אין צייטן פון זומער איז ביי די ביטש'ס פארהאנען 1 מיליאן מענטשן אן ערך ביי יעדען ביטש" (נמצא בסך הכל ??? מיליאן גברי. כל זה נעתק מלה במלה מדרשתו באסיפת התאחדות הרבנים פסח שני תש"מ, בו התאונן: ש"התאחדות הרבנים האט דאך קיין איסור נישט געזאגט אויף דערינען". ודלא כפי שנתפרסם בכרוז של ה'70 [מתוך 150] רבני פלעטבוש, שכאילו התאחדות הרבנים האט געזאגט אן איסור אויף דערינען).

ואגב יש לציין, שלא רק שהתאחדות הרבנים לא הצטרף לאיסור, אלא אפילו העיתון "דער איד" לא הסכים לפרסם בשעתו את הקול קורא'ם של אגודת הרבנים, לא הקו"ק משנת תשכ"ב, ולא הקו"ק משנת תשל"ט. רק נתפרסם בעיתון "דער מארגען זשורנאל" הנודע לשימצה, עיתון שנאסר בשעתו ע"י כ"ק אדמו"ר מסאקמאר זצוק"ל עם עוד שלש מאות רבנים (כפלים מה'150 אוסרים שלהם), ובוה שפרסמו את הקו"ק שלהם שם, לעגו על האיסור של 300 רבנים. ומה ש"דער איד" מדפיס עכשיו בכל שבוע את הקו"ק החדש שלהם, הוא משום שאין לדמות את ה"אלטער פארציטישע איד" צום "היינטיגער איד" - שמפרסם גם דעת רבני המזרחי.

והנה עד כאן ביררנו דעת הרבנים הגאווה"צ של הרשימה שלהם. ובנוגע לדעת הרבנים הגאונים הצדיקים מדורות הקודמים, הרי כבר נתפרסם פעמים רבות שדעתם היתה להתיר. ויש להוסיף עוד, שהגאון הגדול רבי יצחק אלחנן מקאוונא זצ"ל הסכים במפורש לעירוב של סט. לואיס (שהיו בה ס' רבוא תושבים), וציוה בכתב לסמוך על הוראת ההיתר של הרב הכולל בנוא יארק ר' יעקב יוסף ז"ל. וכן הסכימו עמו רבני עיה"ק ירושלים, הגאון רבי שמואל סאלאנט והגאון בעל תורת חסד זצ"ל (בתנאי שיהיה חוט צוה"פ על העמוד, ולא בחוטי הטעלגראף שהם צוה"פ מן הצד). וכן הגאון הנצי"ב מוואלאוויץ, ובנו הגאון רבי חיים ברלין ז"ל (שעל ידי הוראתם נעשה עירוב במאסקאווא הגדולה, כמבואר בתשובתם), וכן כל הגאונים והאדמורי"ם שדרו בעיר ווייען (שהיו בה ס' רבוא), כגון הגאון ר' מאיר אריק זצ"ל, וב"ק אדמו"ר משארמאש זצ"ל, והגאון בעל ברכת חיים מאלטשטאט זצ"ל, ועשרות גדולי ישראל ששהו שם לביקור כו'. וכפרט בעת ה"כנסיה גדולה" שהיו בה רוב גדולי ישראל, ומעולם לא ערער שום אדם שם על עצם העירוב, אף שלא היו שם דלתות (ומה שהיו מקצת מהם מחמירים על עצמם לטלטל, הוא מחמת שלא הסכימו לכמה מהקולות שצורפו להעירוב דשם, כגון גשרים וכו'. וגם זה החמירו רק לעצמם, אבל לא לאחרים).